

Ravimtaimede korjamisest kodumaa metsades.

(Järg.)

Pärna õied. Harilik pärn (*Tilia cordata* Mill.) ja suureleheline (*Tilia platyphyllos* Scop.). Õied ühes õievarre külge kasvanud kõrglehekesega korjatakse õitseajal, varsti pärast õite puhkemist, ja kuivatatakse varjulises kohas. 3,5 kg värskaid õisi annab 1 kg kuiva droogi, mis on tarvitata ainult ühe aasta vältel. Seda säilitatakse pimedas kuivas kohas, puhastes kottides või kastides. Kodumaa aastane tarvitus on umbes 200 kg, kuid ka väljaveoks ei puudu võimalused.

Koerpööri rohu lehed. Maruhein (*Hyoscyamus niger* L.) kasvab meil metsikult tihti aedade ääres ja prügil. Droogina tarvitatakse õitse-

ajal korjatud ja varjulises kohas kiiresti kuivatatud lehti, mis on mürgised (korjamisel tarvitada kindaid). Kuivamisel pruuniks või mustaks muutunud lehed on kõlbmatud, samuti üle aasta seisnud — need peavad olema hall-rohelised. 6—7 kg värskaid lehti annab 1 kg kuivi, mis säilitatakse teistest droogidest lahus, kuivalt, pimedas. Meie aastane tarvitus — 150 kg.

Karukollad (*Lycopodium clavatum* L.). Tarvitatakse selle taime eoseid (tolmu), mis moodustavad peene kollase pulbri. Selleks korjatakse taime kollased pead augustis ja septembris kuivatatakse paberile laotatult päikesepaistel ja pulber sõelutakse läbi

tiheda jõhvsõela. Säilitatakse kuivalt. Aastane tarvitus — 100 kg.

Tungalterad (*Claviceps purpurea* L.). Korjatakse rukki valmimise ajal põllul või rehepeksu ajal ja kuivatatakse pimedas, mitte üle 50° soojuses. Säilitatakse kuivalt ja tarvitatakse vaid ühe aasta vältel. Seni on seda droogi meil ostetud piiramatul hulgal. 1,2 kg tooreid annab 1 kg kuiva droogi.

Mõruhein. Mõru kirburohi (*Polygonum hydropiper* L.). Kasvab kraavikaldail ja metsateede ääres. Taime maapealne osa lõigatakse õitseajal, juuli- ja augustikuus, ja kuivatatakse varjulises kohas. 3,5 kg värskeid annab 1 kg kuiva, mida tarvitatakse ühe aasta vältel.

Vaarikad (*Rubus idaeus* L.). Korjatakse kuiva ilmaga valminud marjad ja kuivatatakse õhukeste kihitena laotatult kerges soojuses, varjulises tolmuvabas kohas. Säilitatakse kuivalt (mitte ummuksis).

Maasikad (*Fragaria vesca* L.), nagu vaarikad.

Mustikad (*Vaccinium myrtillus* L.). Kuivatatakse alul mõni päev päikesepaistel, hiljem samuti nagu eelmisi. 5 kg värskeid marju annab 1 kg kuivi.

Naistepunad. Jaanipunad (*Hypericum perforatum* L.). Korjatakse taime maapealne osa õitseajal ja kuivatatakse varjulises tuuletõmbuses. Pärast kuivatamist eemaldatakse jämedad varred. 4 kg saadakse 1 kg kuiva droogi.

Söötretiarohi (*Herniaria glabra* L.). Kasvab liivakinkudel ja kesal. Korjatakse taime maapealne osa õitseajal ja kuivatatakse varjulises tuuletõmbuses. 4 kg toorest rohtu annab 1 kg kuiva droogi.

Pärismaavits (*Solanum dulcamara* L.). Puitunud varrega roomav

taim, mis esineb niiskeis võsades, raiesmikel ja kraavikallastel. Õied on violetised, mari punane. 4—8 mm jämedusega varred lõigatakse varakevadel või hilissügisel, kui nad on lehtedeta, ja kuivatatakse varjulises kohas.

Palderjani juured (*Valeriana officinalis* L.). Juurikad koos juurtega kaevetakse maa seest välja hilissügisel, pestakse ja kuivatatakse varjulises kohas (nööridel). Suuremad juurikad lõigatakse pooleks või neljaks, et nad kergemini kuivaksid. Väärtusliku droogi annavad ainult kuivadelt kasvukohtadelt korjatud juured. Õitseajal korjatud droog ei kõlba. 5 kg värskeid juuri annab umbes 1 kg kuivi. Meie aastane tarvitus — 2500 kg.

Reinvarre õied, soolikarohi (*Tanacetum vulgare* L.). Korjatakse õisikud pärast õite puhkemist ja kuivatatakse varjulises tuuletõmbuses. 5 kg annab 1 kg kuiva droogi.

Nääre juured (*Pimpinella saxifraga* L. ja *Pimpinella magna* L.). Korjatakse kevadel enne taime õitsmist või sügisel ja kuivatatakse varjulises tuuletõmbuses.

Kolmisruse (*Bidens tripartita* L.). Korjatakse jõekallastel ja linaligudes kasvava taime maapealne osa õitseajal ja kuivatatakse varjulises kohas. 5 kg tooreid annab 1 kg kuiva droogi.

Eelpool loetelin peamiselt need ravimtaimed, milliste korjamine puudutab metsa ja mis meil leiavad rohkem tarvitamist. Peale nende on veel rida teisi, millede tarvitamine piirdub üksikute kilogrammidega. Juhiseid nende korjamiseks kavatsevad ostukohad lähemal ajal korjajaile anda erilehtede näol.

NB. „E. M.“ nr. 5 — 1935. a. lhk. 164 toodud „põdrasambla“ all tuleb mõista Islandi sammalt, kuna päris põdrasammalt, *Cladonia* liike, ravimdroogina ei tarvitata.

C. H. Volmer.